

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ Семенова В.Г.

“ ___ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

на тему:

ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НВП СПАЙТЕК»)

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої форм навчання
Кулаков Олег Олександрович _____

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

Куклінова Тетяна Вікторівна _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства.....	6
1.2. Функції та види інновацій.....	13
1.3. Методика оцінки інноваційної активності підприємства.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НВП СПАЙТЕК».....	29
2.1. Загальна характеристика ТОВ «НВП Спайтек».....	29
2.2. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «НВП Спайтек».....	33
2.3. Оцінка інноваційного розвитку ТОВ «НВП Спайтек».....	37
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «НВП СПАЙТЕК».....	53
ВИСНОВКИ	69
Список використаних джерел	71

ВСТУП

Актуальність теми. Життєздатність будь-якого підприємства в сучасних умовах напряду залежить від інвестицій, разом з тим, поняття інвестиція вже неможливо уявити себе без терміну «інновація». Вкладення ресурсів в сучасні технології, що не тільки дозволяє рухатися вперед, але стає обов'язковою життєво важливою та пріоритетною складовою для будь-якого підприємства. В сфері «високих технологій» без таких понять як ІТ та штучний інтелект вже неможливо уявити розділи бізнес-планів для інвестицій, з'явилися такі поняття як інноваційний менеджмент та маркетинг інновацій. Проте оборонна сфера не завжди дозволяє адекватно реагувати на новітні виклики та кардинальні інноваційні зміни, оперативно вирішувати економічні проблеми.

Організація сучасної інвестиційної діяльності в період стрімкого розвитку науки та, як наслідок впровадження інновацій, потребує створення системи, яка б регулювала вказаний процес для оптимального функціонування бізнесу. Баланс інвестицій та інновацій стає наразі все більш актуальним питанням для керівників суб'єктів господарювання, а різна динаміка розвитку вказаних процесів, які мають різний темп та спрямованість, а також тенденції до змін, потребує гучного підходу та постійних оперативних змін в плануванні організації роботи для досягнення успіху.

Серед найвідоміших вчених економістів, які приділили увагу та висловлювали свою думку щодо ролі інвестицій та інновацій, а також зокрема щодо бізнес-планування на підприємстві, що активно використовує інновації, - Дж.Кейнс, Й.Шумпетер, С.Фишер, С.Брю, К.Макконнелл, П.Самуельсон, У.Шарп, П.Массе тощо. Але стрімкий розвиток науки і як наслідок потреб впровадження інновацій, які у свою чергу потребують інвестицій, стає проблемою через недосягнення суб'єктами господарювання свого оптимального запланованого фінансового піку через складність процесу модернізації підприємств та необхідність значних капіталовкладень, а для структур з тривалим операційним та фінансовим циклом це є прямою загрозою,

яка вкрай негативно впливає на їх фінансову стійкість. Тобто можна сказати, що розвиток науки перманентно, але досить системно у залежності від відкриття новітніх технологій, фінансово «вбиває» такі підприємства.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних та дослідженні практичних аспектів управління інвестиційною діяльністю підприємства в сучасних умовах господарювання, дослідження стану та визначення шляхів підвищення інноваційної активності ТОВ «НВП Спайтек».

Відповідно до встановленої мети в роботі *поставлені і вирішені такі завдання:*

- визначення сутності понять інвестицій та інновацій;
- визначення функцій інновацій;
- аналіз ринку інновацій в оборонній промисловості;
- аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «НВП Спайтек»;
- аналіз інноваційної активності ТОВ «НВП Спайтек»;
- визначення шляхів покращення інноваційної активності ТОВ «НВП

Спайтек».

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ «НВП Спайтек».

Предметом дослідження є методичні та теоретичні аспекти підвищення інноваційної активності ТОВ «НВП Спайтек» в сучасних умовах господарювання.

Методологічну основу дослідження становили методи наукової абстракції, синтезу, індукції, дедукції, логічного аналізу, системного підходу тощо. Використовуються також монографічний метод для обґрунтування теоретичних і практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління; групування, формування таблиць, діаграм, графіків – для наочного подання результатів теоретичних й практичних досліджень; порівняльний та аналізу – для визначення динаміки основних показників діяльності підприємства протягом 2017-2019 років.

Інформаційною базою дослідження служать теоретичні й методичні напрацювання з проблем управління інвестиційним розвитком підприємств та фінансова звітність ТОВ «НВП Спайтек», данні Державного комітету статистики.

Структура та об'єм роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Елементи наукової новизни: обґрунтування ролі інноваційно-інвестиційної складової в розвитку підприємства та надання рекомендацій щодо підвищення інноваційної активності підприємства.

Публікації та апробація результатів дослідження: За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено публікації:

- Міжнародні фінансові організації як інструмент впливу на процеси в Україні // Проблемні аспекти функціонування фінансової системи України в умовах дестабілізаційних процесів: Матеріали VII Всеукраїнської міжвузівської науково-практичної конференції, 22 травня 2020 р. – Одеса, ОТЕІ КНТЕУ, 2020. – С.72-75.

- Співвідношення інвестицій та інновацій // Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління виробництвом. – 2020р. –С. 58-62.

ВИСНОВКИ

Дослідивши теоретичні засади інвестиційно-інноваційної складової на розвиток підприємства ми дійшли висновків, що це найважливіша складова суб'єкта господарювання. Встановлена нестатичність балансу між інвестиціями та інноваціями. Виявлено фактори, які суттєво впливають на інноваційний розвиток підприємства – це найновіші і найпрогресивніші технології.

Встановлено, що будь-які конкурентні переваги, це в основному заслуга вдалих інновацій. Інноваційні процеси значно ускладнюють організаційно-економічну структуру суб'єкта господарювання, але це є найважливішим фактором загального успіху.

Визначено, що роль нашої держави на розвиток суб'єктів господарювання, що запроваджують чи працюють в сфері інновацій незначна. Власні кошти власників бізнесу залишаються єдиним джерелом інноваційного розвитку вітчизняних підприємств. Проведені в Україні дослідження виявили негативні тенденції до зниження рівня і якості інноваційної діяльності підприємств протягом останніх років.

З'ясовано, що незважаючи на чисельні напрацювання, не має глибоко розроблених методик та наукової основи запровадження інновацій через складну специфіку в сфері виготовлення та використання БПЛА. Ступень розробки досліджувальної проблеми, зокрема, існуюча теоретико-методична база, не дають змогу адекватно оцінити та задати правильний напрямок розвитку для підприємств, що активно використовують інновації і особливо це стосується фірм, що працюють в сфері «високих технологій». Незважаючи вагому класичну теоретичну основу, яка вже мається в інструментарії на даний час, а також спроби сучасних науковців скорегувати курс з поправкою на специфіку ІТ-сфери, це новий ринок і він потребує нових форм та неординарних методів, сучасних стратегічних опціонів інвестицій та інновацій, а іноді й кардинальних змін в плані підходу до вирішення проблем.

Україна в інноваційній сфері не є світовим лідером та незважаючи на те, що загальний інноваційний потенціал в державі також незначний, керівництво країни намагається його ефективно використовувати.

Розглянувши роботу провідних підприємств світу та України зокрема через теоретичну та практичну призму ми надали конкретні пропозиції, визначили пріоритетні напрями для ТОВ «НВП Спайтек» - новітні технології, якісна освіта, венчурне фінансування та кредити, системне оновлення обладнання та ін.

Наукові технічні розробки чи наукові відкриття надають надвеликі переваги для підприємств та можливість отримати надприбутки і таким чином ТОВ доцільно робити акцент саме на власних розробках, а не на масштабуванні продуктів, вкладати гроші в освіту та надсучасне обладнання.

Пряма залежність ТОВ від держзамовлень, робить організацію роботи підприємства не стабільною через переривчатий характер отримання військових контрактів і відповідно необхідність періодично призупиняти окремих підрозділів фірми, що викликає значну текучість кадріві таким чином знов постає питання активного освоєння цивільного ринку БПЛА.

Виготовлення цивільних БПЛА в першу чергу – аграрного сектора, інфраструктури та охорони і інспекції стратегічно важливих об'єктів відкриє додаткові джерела для фінансування наукових розробок, значні горизонти отримання прибутку та великий ринковий потенціал.

Реєстрація ТОВ міжнародного торгового знаку для виходу на ринки Європи також буде правильним кроком.

Загалом можна констатувати, що роль впливу інвестиційно-інноваційної складової на розвиток підприємства дуже велика і це нам демонструють світові тренди, коли ми спостерігаємо за сумами, що витрачаються у якості інвестицій на впровадження інновацій, а саме головне ми наочно бачимо фінансові результати від такої діяльності.

Список використаних джерел

1. Liepe Z. Determination of human capital value at makro level / Z. Liepe, A. Sakalas // Economic and management. № 18(2). –с. 296–304.
2. Янковий О.Г. Оцінка пріоритетності інвестиційних проєктів. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. – № 1. – с. 19–21.
3. Зашкільняк Л. О. Матеріалізм історичний, матеріалістичне розуміння історії // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2009. — Т. 6 : Ла — Мі. — С. 553
4. Бланк І.А. Основи інвестиційного менеджменту, Ніка–Центр, 2001., – с.16.
5. Грідасов В. М., Кривченко С.В., Ісаєва О.Є. Інвестування. К. : Центр навч. літ–ри, 2004. – с.164.
6. Инвестиционный кодекс Республики Беларусь.РБ 37–3 от 22.06.2001 г., – с.1.
7. Федеральний Закон РФ «Об инвестиционной деятельности в Российской Федерации, осуществляемой в форме капитальных вложений» від 25.02.1999, № 39–ФЗ, ред. от 12.12.2011., – с.1.
8. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560–ХІІ., ст.1., – с.2.
9. Петрушина Т.О. Стан науки в Україні за оцінками вітчизняних та зарубіжних експертів. Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://doi.org/10.15407/visn2017.11.066>.
10. О.Гончаренко, О.Світлична, «Фінансові важелі та моніторинг процесу управління інвестиційним проєктом», Науковий вісник ОНЕУ. – №2 (210), – С.25–32.
11. Й.Шумпетер, "Теорія економічного розвитку" (1912), "Економічні цикли" (1939), – с.381.

12. Кольцова И.В., Рябых Д.А. Практика финансовой диагностики и оценки проектов / И.В. Кольцова, Д.А. Рябых. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2007. – 416 с.
13. Воронков Д.К. Развитие предприятия : управление змінами та інновації: монографія / Д. К. Воронков, Ю. С. Погорелов. – Х. : АдВА. –2009. – 436 с.
14. Дунда С.П. Развитие предприятия та оцінка факторів, що на нього впливають. –Ефективна економікаю –№12. – 2016р., – с.11.
15. Семенова В. Г. Економіка та організація інноваційно–інвестиційного розвитку підприємства: навчальний посібник / В. Г. Семенова // Навчальний посібник. – Обухів: Друкарня ФОП Гуляєва. 2017. –с. 185.
16. Диба О.М., Теоретична парадигма інноваційної діяльності: генезис та трансформація. – 2020 . –с. 164.
17. Портер М. Стратегія конкуренції / М. Портер; [пер.з англ. А. Олійник, Р. Скільський]. – К: Основи, 1997. –с. 390.
18. Масаакі Имаи, Kaizen. The Key To Japan's Competitive Success, видавництво Альпіна Паблішер. –2017., – с.19.
19. Аакер Д. Стратегічне ринкове управління. Видання 2007.С. 50–52.
20. Видання «Власть денег». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rau.ua/novyni/top-20-innovation/>.
21. Доповідь Єврокомісії за 2020 рік щодо країн, які грубо порушують права інтелектуальної власності та які наносять шкоду економічним інтересам Євросоюзу. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT. Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158561.pdf., – с.24.
22. Шумпетер Й., Теорія економічного розвитку / – М. : Прогресс, 1982., – с.22.
23. Єгоров І.Ю., Інноваційна Україна. Науковий журнал Економіка України. 2015. –№ 9. С. – 638–645.

24. Шумпетер Й., "Економічні цикли" (1939), – с. 37.
25. Кондратьев М.Д. Большие циклы экономической конъюнктуры: Доклад // Проблемы экономической динамики. М.: Экономика, 1989. с. 172-226. – 523 с.
26. Літвинов О.С., Капалан С.М. «Визначення сутності та складових організаційно–економічного механізму управління підприємством в умовах інноваційного розвитку» // Управління розвитком. – 2016. – № 3 (185). – С. 59-65.
27. Семенова В. Г. Економіка та організація інноваційно–інвестиційного розвитку підприємства: навчальний посібник / В. Г. Семенова // Навчальний посібник. 2017. –с. 184.
28. Орленко О.М. Зростання продуктивності праці вітчизняних підприємств на засадах організаційно–управлінських інновацій [Електронний ресурс] / Орленко О. М. // Інфраструктура ринку.2017. –№9. –с. 66–70.
29. Тарасенко І.О., Королько О.М., Белявська К.С. Оцінка інноваційної активності підприємства в системі стратегічного управління. 2009р. – с.40.
- 31.Трифілова А.А. Оцінка ефективності інноваційного розвитку підприємства. М.: Фінанси та статистика, 2005. – 304 с.
32. Маслак О.І. Система показників оцінки інноваційного потенціалу промислового підприємства. Ефективна економіка № 9. 2010. – с.40.
33. Орленко О.М. Продуктивність праці як критерій ефективності інноваційної діяльності підприємства / Орленко О. М. // Вісник Хмельницького університету. – 2011. – №2, Т.2. –с. 91–95.
34. Куклінова Т. В. Ефективність діяльності та стимулювання розвитку малих та середніх підприємств // Ефективність реструктурованих господарських систем: проблеми і фактори підвищення: Монографія.// За заг. ред. док. екон. наук, проф. В. І. Осипова – Одеса: Атлант, 2008
35. Рахманова Т.Е., Крюкова А.О. Инновационная деятельность организации: современные методы оценки. –2017., – С. 58–59.

33. Гадзевич О.О. Методика аналізу та оцінки інноваційної діяльності підприємства. с. 2012., – с. 75.

34. Цигилик І. І. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька, О. І. Мозоль, І. Г. Ткачук. — К. : «Центр навчальної літератури», 2004. –с. 128.

31. Інтернет–дослідження: компанія Gemius Ukraine // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gemius.com.ua>

32.Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.uaib.com.ua>

33. Сайт «НВП Спайтек». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://spaitech.net>

34. Сайт Дрони. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://droneii.com/the-drone-market-size-2020-2025-5-key-takeaways>

35. Служба статистики України: офіційний сайт. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

36. Т.В. Куклінова Формування системи розвитку підприємств на прикладі підприємств хлібобулочної галузі / Яценко В.П., Телешевська С.М., Чернецька Ю.А. др.// Інвестиційні проблеми та шляхи розвитку підприємств харчової промисловості: монографія за ред. проф.А.Г Гончарука. – Одеса :Фенікс, 2013 -220с.

37. Грінченко Р.В. Комплексна методика оцінювання ефективності змін на підприємстві// Наукові записки Національного університету “Острозька академія” серія “Економіка”. – 2019. - № 13 (41). – С. 28-35

38 Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: Монографія / О. В. Раєвнева – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2006. – 496 с.

39 Кошельок Г.В. Основні методи оцінки Кошельок Г.В. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства / Кошельок Г.В., Малитшко В.С. // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: матеріали п'ятої Міжнар. наук.-практ. конф. 22-23 вересня 2017 р. – Одеса, Атлант, 2016. –

С. 34-36. (0,13 д.а.)

40 Осипов В. И. Экономика предприятия / Василий Иванович Осипов. – Одеса : Маяк, – 2005. – 720 с.

41. Рудень В.В., Гутор Т Г Методика проведення та оцінки результатів експертних оцінок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.umj.com.ua/article/9571/metodika-provedennya-ta-ocinki-rezultativ-ekspertnix-ocinok-na-prikladi-vprovadzhennya-sistemi-monitoringu-zdorov-ya-naselennya-na-rivni-pervinnoi-mediko-sanitarnoi-dopomogi>

42. Semenova V. Financial support for formation of intellectual capital of enterprises (2018) – Financial and credit activity – problems of theory and practice – <http://fkd.org.ua/article/viewFile/128337/124700>

44. Semenova V. Using models of one time series for economic indicators' forecasting in modern conditions (2018) – Financial and credit activity – problems of theory and practice – <http://fkd.org.ua/article/view/144282>

45. Семенова В.Г. Фінансові аспекти формування інтелектуального капіталу підприємств та забезпечення трансферу технологій Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2019. - Випуск 2 (29). – С. 188-196.

46. Semenova V. Problem aspects of use of the intellectual property of Ukrainian enterprises. SHS Web of Conferences Volume 67 (2019) Fifteenth Scientific and Practical International Conference “International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics” (NTI-UkrSURT 2019) Kharkiv, Ukraine, June 6-8, 2019. – https://www.shsconferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/08/shsconf_NTIUkrSURT_2019_06036.pdf

47. Особливості фінансово-кредитної підтримки малих і середніх підприємств в умовах кризи// Економіка підприємства в умовах ринкових перетворень: Монографія.// За заг. ред. док. екон. наук, проф. О. Г. Янкового – Одеса: Атлант, 2010.

48. Янковой А.Г. Математико–статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротاپринт, 2014. – 250 с.

49. Кангро, М. В. Методы оценки инвестиционных проектов : учебное пособие / М. В. Кангро. – Ульяновск : УлГТУ, 2019. – 131 с.

50. T. Kuklinova The mining enterprises development stimulation Scientific Bulletin of National Mining University, 2017.– №5.–p.157-163.

51. Куклінова Т.В. Ефективність фінансового стимулювання малого та середнього бізнесу / Вісник Хмельницького національного університету, 2019. –№4— С.112-115.

52. Грінченко Р.В. Тенденції розвитку підприємництва в Україні// Інтелект 21. – 2019. - №3. – С. 133-138

53. Янковой А.Г. Математико–статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса: ОНЭУ, ротاپринт, 2014. – 250 с.